

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 80 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 13 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cîrnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz-Bernat și la tot...

Tot mai rău...

(*) La căpătâiul omului greu suferitor de-o boală îndelungată, medicii și rudeniile și amicii cari își vedă dărnice toate mijloacele de vindecare și toate îngrijirile — își șoptesc cu fețe posomorite și cu sufletul strîns de durere... „tot mai rău”.

E cât se poate de trist, dar este din nenorocire și adevărat, că monarhia noastră zace de multă vreme în patul celor trei suferitori de boală îndelungată. Austria reprezintă astăzi căpătâiul bolnavului, ear' medicii, rudeniile și amicii sînt toți aceia cari în la patria comună cu adevărată iubire cetățenească.

Cum se întâmplă însă cu oamenii greu bolnavi, tot așa se face și cu marel bolnav politic din sînul Europei: acoi dureros oftat de „tot mai rău”, care dă nota situației din ce în ce tot mai agravante a boalei, este adese-ori rostit numai cu o fățărnică părere de rău din partea unor medici, rudeni și amici, cari speculează la un profit mare din moartea suferindului. Asemenea pėjoatoase suspinuri de „tot mai rău” scot astăzi Maghiarii, vîzînd starea în care se ștate Austria.

E „tot mai rău” cu tovarășa noastră, dar vremea ar fi să se isprăvească odată comedia! Să putem ave și noi... „mână liberă” și să devenim majorenii! Acesta-i raționamentul unguresc obșteas în fața evenimentelor, cari de ani de zile zgudue din temelii statul habsburgic în partea dincolo de Leitha.

Sărmani amici cu suflet negru ai bolnavului! Ii doriți moartea lui și nu faceți nimic pentru salvarea lui; dar' nu vedeți, că nici voi nu sînteți sănătoși și teferi, nu observați, că și voi suferiți de aceeași boală cumplită, care însă nu s'a declarat încă în toată gravitatea asupra corpului vostru lipit de corpul marelui bolnav...

Sărmani Maghiari! Miopia și ne-socotința voastră politică proverbială vă face orbi față cu pericolul din Austria, care vă influențează ca un narcotic: vă adoarme, ca să puteți visa... strălucite absurdități, ca bună-oră o neatințare economică și de se poate chiar politică a „statului maghiar”!

E regretabilă această orbire a compatrioților maghiari și mîne poimîne va deveni chiar fatală. Pentru-că același blăstem al chestiei naționalităților de care game Austria plutește și deasupra

țării noastre. Adevărat că blăstemul acesta nu „și-a făcut încă toate mendeile în Ungaria, dar” că „și-l va face, poate-că și mai cumplit decît în Austria, este mai mult decît sigur.

Lupta naționalităților din Austria constituie pentru noi o școală politică din cele mai escelente, tot așa cum soarta reșosatei eghemonii germane ar trebui să fie pentru Maghiari un isvor de prețioasă cumințire politică. Dacă însă noi urmărîm cu atenție și cu folos fazele și peripecțiile luptelor naționale de peste Leitha, Ungurii nu vreau să înțeleagă învătăturile cari li-se ofer din soarta fostilor tovarăși în eghemonie: ceea-ce reprezintă un avantaj cu atât mai mare pentru noi, cu cât lucrul e mai fatal pentru opresorii nostri.

Din luptele naționalităților din Austria noi avem să profităm în curajul și în persistența pentru luptele noastre naționale. Avem să profităm în tăria convingerilor politice naționaliste. Avem să profităm în știința tacticii politice. Avem să profităm în puterea credinței, că principiul național dus la triumful seu deservit și curat este singurul remediu ce se poate aplica pentru salvarea împărăției habsburgice din peirea care o amenință.

Din soarta funebă a eghemoniei de rasă de peste Leitha, Maghiarii ar trebui să profite în a se lumina față cu orbitul lor sistem de opresiune. Ar trebui să profite deciziunea fermă de a o rupe definitiv cu politica lor eghemonistă. Ar trebui să profite lecția cea mai prețioasă și cea mai puțin costisitoare a pățaniei altuia. Ar trebui să profite convingerea politică fundamentală că nici statul nostru poliglot nu se poate transforma într-un stat unitar național, după-cum veacuri de opresiune eghemonistă n'au putut germaniza monarhia habsburgică.

Noi profităm într-adevăr din evenimentele politice de peste Leitha. Și va veni o vreme când profitele noastre se vor manifesta în cumplite deficite ale eghemoniei maghiare!

Opresorii nostri însă nu profită nimic și nu-i departe vremea când vor simți și când vor deplănge desperați ușurința lor de astăzi.

Se face „tot mai rău” eghemoniei de rasă în imperiul habsburgic, dar' în același timp tot mai luminos se zărește viitorul naționalităților oprimate.

Cu toate astea, trufașii Maghiari se bucură închipuindu-și, că numai în Austria pot merge lucrurile „tot mai rău”. Noi însă ne putem mîngăia tocmai

cu această bucurie fatală a Maghiarilor, care constituie un simptom, că imaginara carantină a eghemoniei maghiare, la adăpostul căreia opresorii nostri se ved scutiți de pestilența politică ce bîntuie. În Austria — se va ridica odată spre groaza lor și spre mai marea noastră iubilare!

Sibiu, 28 Ian. 1901.

Din dietă. În ședința trecută s'a continuat desbaterea bugetului ministerului de comerț. Discuția a fost monotonă, fără importanță deosebită. S'a vorbit mai mult de clac. Mai deamună de amintit este interpelația lui Pichler din ședința de Vineri, referitor la *espoșia din Paris*. Ministrul Hegedüs Sándor într'un discurs strălucit „și-a depus debutul în fața memoriei lui Lukács Béla, pe care „l-a înfățișat drept jertfă a suspiciunării”. A combătut cu cifre și țirea lansată în public, că comisariatul espoșiei din Paris nu „și-a dat în regulă toate socotelile. Din 3,700,000 coroane puse la dispoziție, încă au rămas 148 197 coroane 92 bani. Ungaria a fost reprezentată astfel, încât a stat în locul al patrulea între statele ce au luat parte la espoșie.

Cludate socoteli mai știu face compatrioții nostri, pentru-că se orbească lumea. Dar' cum stăm atunci cu sinuciderea lui Lukács Béla, căci doar' nu s'a aruncat el în Dunăre de flori de cuc, ori-cît de sensibil a fost.

Din Fiume. Cum se anunță din Fiume, noua reprezentanță se va întruni în primele zile ale lui Februarie pentru alegerea de primar. Probabil va fi ales Dr. Maglănder, vigurosul apărător al drepturilor autonomice ale Fiumei.

Sovinistii nu sînt mulțumiți cu stările nou din Fiume și cu deosebire nu cu *pasivitatea* Maghiarilor din Fiume, despre care se crede că a fost impusă din partea guvernului. În chestia aceasta se va face în dietă o interpelație din partea independenștilor.

Protestul comisiei de pace. În cele din urmă și comisia de pace aleasă de reprezentanții țărilor culte în conferența dela Haga, a hotărît să aplice în fupță frumoasele deciziuni teoretice luate în conferență. Comisia a dat un protest în contra purcederii rășboinică a Angliei față de Buri în Africa-sudică. Protestul e adresat tuturor țărilor, cari au primit hotărîrile dela Haga. În protest se arată că Englezii au vătămât dreptul de rășboiu și însuși comandantul suprem poartă vina

principală pentru aceasta. *Eată punctele, în contra cărora a pécătuit atât de grav:*

1. Este oprit a silă prin presiuni pe locuitorii teritorului ocupat, ca să jure credință puterii dușmane.

2. Este oprit a-i silă pe locuitorii teritorului ocupat, ca să lupte în contra țării lor proprii.

3. Respectarea vieții familiare, dreptului familiar, vieții individuale și proprietății, precum și cinstirea convingerilor și a libertății religioase.

Protestul e iscălit între alții de domni: Dr. Richet, Frederic Passy, Trarieux (Francia), Hodyson Pratt, Stead Cook (Anglia), v. Bloch, Rowicow (Rusia), Monoure Comway, Milholand (Statele-Unite).

Din Austria.

Cu cât deschiderea parlamentului se apropie, cu atât guvernul și partidele fac pregătirile necesare, pentru a se prezenta gata de luptă în noul parlament. Partidele se constituie și-și precizează și enunță principiile. Eată știrile mai nou.

Mesajul de tron.

„Hlas Naroda” din Praga e informat, că diferendul din sînul cabinetului, provenit din stilisarea pasajului discursului de tron, privitor la chestia limbilor, s'a aplanat. Textul mesajului e stabilit definitiv și acum se află la M. Sa spre aprobare.

Mesajul, după-cum anunță unele ziare, are un colorit politic pronunțat și va schița în liniamente generale programul guvernului.

Se crede, că president al reichsrath-ului va fi contele Attems. Cehii și Slovenii sînt contra lui, dar' cu toate acestea el va ave majoritatea.

Pretensiunile Cehilor.

Cehii radicali, cari nu fac parte din clubul ceh, vor cere în prima ședință a parlamentului, ca prim-ministrul Körber să-și țină discursul-program și în limba cehă. Vor mai preține apoi, ca discursurile rostite în limba cehă să fie anexate la procesele verbale.

Rutenii.

În noul reichsrath au fost aleși 8 deputați ruteni, cari însă aparțin la trei partide. Unul e radical, 4 sînt de partidul împăcării, cari adeă voesc a trăi în bună înțelegere cu Polonii, ear' trei aparțin așa numitului partid consolidat al deputatului Romanczuk.

Și cu această rezolvare a lucrurilor rînd pe rînd s'a împăcat sufletul lui. Nu se mai întreba ce se va face din el, căt va trebui să mai studieze până va fi în stare să susțină onorific o familie.

Planul lui era să treacă în România, să studieze profesura, și când va sfîrși și va ave post să se însoare, să iea pe Eva și să fie fericit. Păna va studia, D-zeu îi va ajuta, se va susține cumva, și cîtiva ani de lipsă și năcazuri, vor fi rășplătiți cu o întreagă viață de fericire...

Da, are să facă așa, are să-și spună Evei, și ea de-a bună-seamă îi va da dreptate...

Și cu acest plan cristalisat după multe săptămîni și zile de sbuciumări, a așteptat el în o zi pe Eva, să sosească cu prânzul...

— Evă dragă, — începu Dumbravă, după-ce Eva îi așternuse masa, — tu știți căt te iubesc și căt sufer pentru tine...

— Pentru Dumnezeu, — se rugă ea, — înceată nu grăi blasfemii, părinte, te bate Dumnezeu, ulți cine ești, — și ochii ei mândri i-se umplură de lacrimi...

— Cine-s? — răspunse Dumbravă liniștit, — știu bine cine-s și ce-s... de azi încolo nu-s nimic, nu-mi mai zice părinte altul... nu-s călugăr, nu-s preot...

Și începî să-și spună de planul lui cu atăta foc, cu atăta însuflețire... Și Eva îl asculta dusă cu ochii în lacrimi, și cu buzele întredeschise. Nu știa de-i adevăr ori vis, ori de vorbește Dumbravă serios...

— Oh! spune-mi, spune-mi, — se ruga ea, — așa că nu mă mințesti, așa că

Cu toată diferența aceasta Rutenii din Austria vor, ca deputații lor să fie în unire și pe baza de naționalitate să formeze un club rutean. Să nu fie ca în reichsrath-ul trecut, în care deputații ruteni au fost divisați între diferite partide și cluburi.

Grupă Stoialovski.

Din Lemberg se anunță, că P. Stoialovski a declarat, că noii deputați ai grupei lui Stoialovski și ai partidului popular reunit, cari s'au declarat solidari, nu vor intra la nici un cas în clubul polon. Partidele aceste dispun de 13 voturi și sînt spriginite și de reprezentanții lucrătorilor-naționali cehi.

Cehii agrari.

Partidul Cehilor agrari are în noul reichsrath 5 deputați. Acestia au avut zilele trecute o întrunire, în care au decis să dea un manifest referitor la dreptul de stat boem și să formeze un club separat.

DEVISE.

În campania electorală partidele maghiare se vor folosi de anumite devise, în scopul, ca și prin aceste să influențeze asupra alegătorilor.

La ultimele alegeri partidul liberal n'a avut nici o devisă specială. S'a folosit însă de mijloace mai pipăibile: de gendarmi și de fondurile de dispoziție. Acum liberalii, pe lângă aceste mijloace, vor intra în luptele electorale cu devisa: *reforma administrației*, care însă, considerând că este totodată și un fel de staticare, nu prea este populară în cercurile politice ale compatrioților nostri.

Kossuthistii și partidul popular își susțin programul lor cunoscut Acest din urmă va folosi devisa, care a fost adoptată dela înființarea partidului, anume: *revisuirea legilor politiceo-bisericești*.

Partidul ugronist a început deja acțiunea pentru *reforma parlamentului*. Nu știm, dacă ugronistii vor continua și în noul parlament cu energia de acum această acțiune, dar' sigur că la alegeri o vor folosi drept devisă.

„M-g” comentând aceste devise, ne spune, că un fruntaș politicoian maghiar a făcut în culoarele dietei următoarele declarații cu privire la acțiunea și devisa ugronistilor:

„Cabinetul Széll trebuie să se convingă, că legea electorală e anticată și nu se mai poate susține. Cel puțin censul trebuie schim-

toate așa vor fi, așa că nu glumești? Căt se te aștept? Doi ani...? Și vreau fi a ta, eu... eu a ta, — și-ți duse mîna în dreptul inimii...

— Tu a mea, — șopti Dumbravă încet, — a mea pentru totdeauna... — și încet își trecu mîna în jurul taliei ei strîngîndu-o la piept, ear' ea își plecă obosită capul pe umărul lui...

— Căt sînt de fericită, Doamne, — șopti încet, — a ta... și totuși „mi-e frică...” — Ochii i-se opriră pe haina lungă și preoțască a lui Dumbravă.

— „Aruncă dragă haina asta de pe tine... e sfântă, n'o necinști îmbrățoșîndu-mă... Căt sînt de fericită...” și totuși „mi-e frică de bătaia lui D-zeu...”

Buzele lor se uniră în un sărut dulce — primul sărut cast și virginal al sfintei lor iubiri...

Vestea a trecut ca fulgerul prin sat, că părintele Dumbravă, fără de a spune ceva oare-cui, s'a cam mai dus din sat...

Unii spuneau una, alții alta, care de care mai gububească...

Babele dau numai din cap și spun neau la toți:

— Păi nu v'am spus noi, că tot nu va fi bine, călugărul e tot călugăr... Dar' nime nu știa ce-i anume cu părintele Dumbravă, numai singură Eva, care nu știa biata ce să facă, să plîngă de durerea despărțirii, ori să fie veselă sub farmecul fericirii viitorului, — dar' Eva tăcea ca mormântul, și satul întreg înzădăr se sbătea să știe ce s'a ales cu preotul lor bun și iubit!

(Va urma).

FOIȚA „TRIBUNEI”

CĂLUGĂRUL.

— Novelă —

6

de

Emilian.

(Urmare).

Neliniștea însă și tortura sufletească le creștea din zi în zi, căci așa e inima omenească, din ce simțim că sîntem mai vinovați cu ceva, conștiința vinei noastre ne chinuște mai mult, și pace nu ne dă să ne odihnim...

Pentru Dumbravă starea aceasta era de nesuferit, și s'a hotărît să-și pună capăt, să mai schimbe earăși câte-o vorbă cu Eva, ca în trecut, căci răcoala asta forțată și nenaturală, îi omoria pe amîndoi...

Într-o zi, când Eva voi să se de-părteze, el îi ținî drumul...

Eva se oprî și privi cu spaimă în ochii lui mari și negri, cari ardeau în un foc neliniștit...

— Lasă-mă să mă duc... pentru D-zeu... ce vrei, — șopti ea cu frică...

— Nimic, Evă, nimic, — îngănă el plecându-și capul, — numai vezi, eu nu știu de ce te-ai făcut așa străină, așa rece față de mine, de o vreme încoace, par'că „ți-e frică...”

Eva îl privi și ochii i-se umplură de lacrimi.

— E mai bine așa, părinte, și pentru mine și pentru d-ta. Vezi eu îți cunosc inima și „mi-o cunosc și pe a mea...” și „mi-e frică...”

— „Ti-e frică — repetă el cu un echou profund.

— „Mi-e frică... Eu vreau să rămîn cinstită, și vreau să păzești și d-ta cinstea hainei care o porți. Noi sîntem despărțiți pentru totdeauna. Adu-ți aminte ce ești și cine ești... Și isbucind în un hohot sfîșietor de plîns eși din casă...”

— Cine-s și ce-s, — se întrebă el într'un tîrziu, rămas singur, — dar' dacă n'aș mai fi „ce-s”?

Oare-cum pe neașteptate „și-a pus Dumbravă această întrebare, și la cugetul de-a se lăpăda de călugărie și preoție pentru o femeie — un fior îi zgudui întreg trupul...

Ca un vinovat de o crimă mare, cercă să-și abată această idee din minte, și să-și preocupe gîndul în alte părți, dar' înzădăr, ideea nechemată revenia din nou, și îl muncia cumplit...

Și din clipa aceea, de ideea asta nu mai putea scăpa...

Și nu trecea zi ca să nu se ocupe cu ea, ântău cu groază și cu frică, apoi tot mai intim și tot mai serios, până-când în urmă îi deveni ca un plan real, pentru a căreia executare trebuie să lucre...

— Ce, — își zicea une-ori, — de ce să fie pecat? Oare nu e mai greu pecat, ce zilnic îl fac cugetele mele necăstînd statul ce l'am îmbrățoșat, decît

să mă desfac de aceste legături odată și pentru todeauna? Mai pot fi eu preot adevărat al poporenilor mei — și D-zeu știe până-cînd voi pute suportă ispitele...?!

Apoi își închidea ochii — și par'că se vedea, cum își lapădă haina călugărească, cum trece muniți apoi în România, unde își capătă altă poziție, unde nu-l mai cunoaște nime cine a fost... Apoi vede pe Eva frumoasă și zîmbitoare, aproape, de tot aproape de el, cum îl desmiardă și îmbrățoșează ca soția lui... a lui pentru todeauna... și în jurul lor se joacă copilașii...

Și fantasia aprinsă îi zugrăvia în seducătoare colori viața familiară și fericirea ei, și par'că fericirea viitorului îi înțuneca mintea și inima îi bătea cu atăta putere, de sta să-și sară din piept.

Sînt lucruri mari în viața omului, cari croiesc directivă pentru întreg viitorul respectivului individ, și de atari lucruri mintea omenească nici-cînd nu e în stare să-și dea seama pe deplin. Și dacă atari lucruri și idei prind rădăcini în inimă, ne împing ca o necesitate înaintea și de executarea lor nu mai putem scăpa.

Nicolae Dumbravă, vedea că nu mai poate fi preot și călugăr, — că dragostea ce o nutrește față de Eva necăstege statul ce l'a îmbrățoșat. Simțea însă și aceea, că această dragoste e mai puternică ca voința lui, că nu o poate alunga dela sine. Și dacă se întrebă ce să se facă, ca o necesitate i-se impunea răspunsul: se te lași de preoție, să-ți faci altă carieră, să te însori, să iai pe Eva și să fii fericit...

bat la ori-ce cas. Este o absurditate, ca în cerc electoral pe Alford censul să fie 22 fl. și în depărtare de abia 3/4 de oră, maximul censului să fie 1 fl 80 cr. Se impune și *regularea cercurilor*. Legea electorală trebuie negreșit revizuită. *În cercurile de naționalitate e lipsă necondiționată a se asigura supremația elementului maghiar prin o politică înțeleaptă.*

Da, de sigur! Numai cât supremația ați susținut-o până acum și veți încerca a o asigura și în viitor, nu prin o politică înțeleaptă, folositoare patriei, ci prin legi și dispoziții măiestrite și perverse.

Revista esternă.

La înmormântarea reginei Victoria.

Sierul de lemn de stejar, pompos pe din lăuntru și simplu pe din afară, este așezat pe un catafalco înalt în sala de mănăstire a castelului din Osborne, care s'a transformat în capelă îmbrăcată peste tot în postav negru de mătăș. Pe capatul sierului s'a săpat într-o foaie de aur inscripția: *Queen Victoria of England Empress of India.*

O mare mulțime de flori și de coroane trimise din toate părțile lumii acopere sierul. Cea mai frumoasă este coroana în forma de cruce depusă de regele, din flori albe de crin.

În jurul catafalcului ard două feșnice mari de bronz dela catedrala Sf. Paul. Conform dorinței reginei, sierul se împodobește cu palin alb de mătăș având la colțuri emblema regală.

Din Osborne răposata va fi dusă la Cowes și de aci pe yachtul Alberta va fi transportată printre spaliere format de corăbii și între bubuitul tunurilor până la Portsmouth, de unde apoi sierul va fi transpus pe o trăsură îmbrăcată în catifea roșie și neagră. Dela Portsmouth transportarea se face pe un tren special până la gara din Londra, ca astfel și populațiunea capitalei să aibă ocaziune a se împărtăși la conductul funebru.

În Londra va lua parte la conduct 6 batalioane de infanterie, 8 escadroane de cavalerie și 2 regimente de artilerie în frunte cu regele Eduard, împăratul Wilhelm și principii englezi și străini dimpreună cu splendidele lor suite.

Înmormântarea va avea loc în 2 Februarie în mausoleul din Frogmore. Cadavrul va fi așezat spre vestică odihnă în trei sieriuri, unul de stejar, altul de plumb și al treilea tot de stejar. La înmormântare Papa va fi reprezentat printr'un arhiepiscop. Vor asista personal regii Belgiei, Portugaliei și Greciei, apoi Archiducele Francisc Ferdinand, moștenitorii de tron ai Germaniei, Svediei, României și Danemarcei, și reprezentantul regelui italian, ducele de Aosta.

Doliul general în mod oficios se va începe numai luni, în 28 Ianuarie. Regele Eduard cu considerare la afacerile comerciale-economice va mai scurta termenul de doliu.

Condolențe.

Din Constantinopol Sultanul a trimis regelui Eduard VII. o telegramă de condolență, și totdeodată l'a felicitat din incidentul suirii sale pe tron. Sultanul a condolat și împăratului german și țarului rusec pentru moartea Victoria.

În Lisabona dieta portugeză încă și-a exprimat durerea ce o resimte la doliul Angliei și totdeodată și-a exprimat speranța, că alianță dintre Anglia și Portugalia și de aci înainte se va perpetua.

Între Buri moartea reginei a produs impresie adâncă, căci precum se anunță din isvor englezesc — Buri, deși contrari politici, totuși au avut mare stimă pentru regina Victoria.

Împăratul Wilhelm II.

Presa engleză își exprimă adâncă sa recunoștință față de împăratul Germaniei, care și-a manifestat în măsură atât de neașteptată condolența sa.

Împăratul a dat ordin, ca șese corăbii de război și două mari torpedoare să plece din Kiel pentru a lua parte la marea paradă militară ce se face la Spithead.

Ziarele din Londra anunță, că regele Eduard l'a denumit pe împăratul german de general al armatei engleze, împăratul a primit această distincție și la

însmormântare se va prezenta în uniformă engleză.

L'a căzut greu de alifel lui Wilhelm II., că nici dieta prusiană, nici reichstag-ul n'a dat prin ridicarea ședinței expresia cuvințioasă doliului său pentru moartea reginei Victoria, ci ședința imediat și-a continuat desbaterile.

Nu voesc a condola.

Primarul din New-York nu vrea să-și exprime în numele cetățenilor durerea pentru moartea Victoria. Tot astfel a purces în decursul ceremoniilor funerarii pentru Joubert. Nici primarul din Newark în New-Jersey nu vrea să condoleze. Deasemenea și reprezentanța din Missouri încă a refuzat a trimite adresă de condolență.

Proclamația consiliului secret.

În casa de jos și de sus a parlamentului englez Balfour, primul-lord al tesaurului și marchisul Salisbury au vorbit cu multă căldură despre stima și recunoștința, ce Anglia datorește neuitatei regine.

Proclamația, redactată în prezența lui Eduard VII. de consiliul secret, anunțată poporului în fața palatului St-James, precum și într-o altă piață publică a Londrei de herolzii regești pe lângă sunet de trimbiță, exprimă cu demnitate și simplitate sentimentul dublu de durere și bucurie, de care e cuprinsă națiunea engleză din incidentul, schimbării de tron. Eată textul ei:

După-ce atotputernicul D-zeu a binevoit să cheme earăși la sine pe ultima noastră domnitoare, regina Victoria, a cărei glorioasă amintire binecuvântată să fie; și de oare-ce prin decedarea ei coroana regatelor unite a Britaniei-Mari și a Irlandei după drept l'is-cuvine singur numai înălțatului și puternicului principe Albert Eduard, — noi l'orzi bisericești și lumești ai regatului, dimpreună cu fostii lorzi ai consiliului secret al fericitei Maiești și cu alții dimpreună, cari s'au ales dintre persoanele cele mai frumuse, ca lord-majorul, aldermanii și sheriffii orașului Londra, cu o inimă și într'un gând prin aceasta publicăm și vestim: Că înălțatul și puternicul principe, Albert Eduard, în urma morții de fericită aducere aminte domnitoare trecută dela noi, este singurul nostru domnitor și domn legal și după drept: *Eduard al șeptelea, din mila lui D-zeu rege al regatelor unite Britania-Mare și Irlanda, apărătorul eredității.* Lui ne dedicăm cu umilință și aducem votul fidelității și supunerii noastre, rugând pe D-zeu, dela care regii și reginele lumii acesteia își primesc regatele lor, ca să-i dea lui domnie îndelungată.

Din China.

Tot mai mult ese la iveală antagonismul de interese în China dintre Anglia și Rusia. Presa engleză se teme că Rusia caută să slăbească cu totul influența Angliei pentru-ca astfel să rămână ea singură, care să dispună asupra imperiului chinezesc. Antagonismul acesta e de natură de a produce complicațiuni nouă și trăgănări fără sfârșit cu privire la încheierea definitivă a păcii. Pare-că cu anumite scopuri asunse ambasadorii puterilor pierd timpul, insistând asupra pedepșirii și esecutării Chinezei vinovați. Dar aceste trăgănări sînt o primejdie neașteptată pentru comerțul universal și pentru situația financiară generală a statelor complicate în China.

Anglia și Buri.

După părerea lui Krüger, prospectele pentru pace s'au deteriorat, de oare-ce Eduard VII. este un aderent insuflit al imperialismului.

Din Pretoria se depeșează cu datul de 24 Ianuarie:

Burii au aruncat la Balmoral din gini cu dinamită mașina panterată care mergea înaintea trenului, ce aducea spre Midelburg pe Kitchener dimpreună cu mai multe trupe. Când sosii și trenul acolo, Burii începură să-l bombardeze. Trupele engleze îndată luară poziție de luptă și respinseră pe dușman.

Din Capstadt se anunță (26 Ian.): Burii au aruncat în aer lângă Fourteen-strem trecătoarea drumului de ter și au prins un tren militar. Douăzeci de milițieni recrutați de curând în Devon-dale s'au predat fără opunere în mâinile Burilor.

Din Kimberley (26 Ian.): Burii au luat un tren de marfă, care ducea miliționi pentru trupele din nord. Burii au prins o garnizoană mică de vânători din Dublin și apoi au atacat trenul.

Știri mărunde.

Noul ministru bulgar s'a constituit astfel: Petrow ministru-president și de interne, intermal și de externe, Vontiev finanțe justiție și intermal de comerț și agricultură, Pepev instrucție publică, general Papricov război și intermal lucrări publice.

Dar regelui s'arbesc. Scupșina a primit o propunere, ca guvernul să vină cu o lege, prin care să se dăruiască regelui Alexandru minele dela Masidapek, cari erau până acum ale statului.

„Reuniune de înmormântare

— în Seliște.”

Seliște, 7 Ian. 1901.

Tot vești bune am fericirea de a vă scrie de aici! O nouă ispravă vrednică, bună și folositoare am să adaog la lungul lanț de fapte mărețe ale fruntașilor din Seliște.

Încă în sărbătorile Rosaliilor din anul trecut, dl Petru Drăgits în conțelegere cu fruntași și poporul comunei Seliște într-o conferință publică au hotărât pornirea unor lucrări nouă în comuna aceasta spre binele și folosul locuitorilor ei.

Legată fiind această laudabilă hotărîre de o zi sfântă, roadele ei numai mănoase au putut să fie. Așa și este. Eată că în ziua *„Botezului Domnului”*, adunați din nou, fruntași și poporul acestei comune, au declarat de constituită o nouă însoțire folositoare locuitorilor ei, o *„Reuniune de înmormântare”*.

Sfințenia zilei a fost sigilată prin o faptă nobilă și creștinească, făcută spre binele obștei!

Ce frumos și creștinesc exemplu de imitat!

Când poporul nostru, de pretutindenea, în fiecare zi de sărbătoare va sigila sfințenia ei prin fapte de soiu acesteia, făcute pentru binele comun, atunci el nu numai că își sërbează în modul cel mai demn și creștinesc sfintele sărbători bisericești, dar totodată va face pe toate căile mari și frumoase înaintări, care îi vor croi un... viitor de aur.

Ideea înființării unei *„Reuniuni de înmormântare”* aici a fost primită dela început cu multă bunăvoință și căldură din partea poporului. De aceea comisiunii, aleasă în sărbătorile Rosaliilor spre a pregăti cele de lipsă întru intruparea acestei idei, l'a fost cu puțință a face totul ca Reuniunea să fie în mod oficios declarată de constituită.

Anunțată fiind pe ziua de *„Bobotează”* adunarea de constituire, pe orele 1/3 p. m., „sala festivă” a școalei a fost îndesuită de public participant.

Dl director școlar Dumitru Lăpădat în numele celor cari au făcut invitarea pentru adunarea de azi, bineven-tează pe cei prezenți și pentru de a pute să urmeze constituirea după formele usitate, roagă pe cei prezenți a-și alege un președinte și un notar. Se alege prin aclamațiune de președinte dl Dumitru Lăpădat, ear' de notar dl Inv. D. A. Mosora.

După acestea dl președinte făcând istoricul lucrării comisiunii alese, prezentează totodată și un proiect de statute pentru înființarea Reuniunii.

Proiectul după-ce în general a fost primit, este primit întocmai și la desbateră specială.

Conform statutelor enunțate, Reuniunea de aici se constituie constătătoare din 600 de membri. Fiecare membru plătește timp de zece ani o taxă anuală de patru coroane. La moartea lui, următorii capetă suma cotisațiunilor anuale solvite și un ajutor de cincizeci coroane. Cine plătește cotisațiunile (taxele) anuale timp de 10 ani, înceată de a mai plăti și următorii lui primesc la moarte 40 coroane (suma cotisațiunilor solvite) și încă un ajutor de 60 coroane. Total 100 coroane.

Anume s'au făcut cotisațiunile anuale așa de mici, pentru-ca să fie astfel cu puțință chiar și celor mai săraci a intra de membri în această Reuniune.

Votate fiind statutele și numărul membrilor Reuniunii fiind asigurat, Reuniunea se și constituie provisoric, rămânând a-și începe activitatea îndată-ce statutele ei vor fi luate cu aprobare spre știre de ministru. Astfel au știut Seliștenii s'arba ziua *„Botezului Domnului”*.

Rămâne de dorit acum numai, ca cu aceeași însușire, cu care poporul a primit și a s'arbitat una dintre lucrările nouă ce s'au proiectat în conferința și nută la Rosalii, să se ducă în îndepli-

nire și celelalte lucrări proiectate atunci, și în primul loc *„Însoțirea pentru valorisarea lăptelui”*, ca una care este menită a procura și spori locuitorilor de aici nouă și sigure isvoare de venit, de bogăție.

În speranță, că poporul de aici va și aprecia și în viitor năsuințele binefăcătoare ale fruntașilor sei, cari, — mărturie sînt faptele trecutului și ale prezentului — au lucrat totdeauna cu bune și curate cugete la înaintare pe toate căile a poporului de aici, cât de curând și celelalte lucrări proiectate în frunte cu cea amintită mai sus... trup se vor face.

Să ne ajute Dumnezeu, atât nouă Seliștenilor, cât și întregului popor român, în toate pornirile noastre la s'evirșirea de fapte nobile, folositoare și românești.

Arghir.

Masa studenților din Brad.

— Dare de seamă. —

I.

Cu ocaziunea *„seratei declamatorice-musicale”* aranjate de tinerimea din Zarand și jur cu ajutorul unui grup de tineri din seminarul teologic-pedagogic din Sibiu, la 1/4 Ianuarie 1901 în Brad, au intrat seara la casă din vinderea biletelor și din răscumpărarea de bilete suma de 255 coroane, din care subtrăgându-se speșele de 191 cor. 67 bani, a rămas un venit neto de 63 coroane 33 bani.

Causa că speșele sînt așa mari este aceea, că tinerilor pedagogi, cari nu sînt din Zarand și jur, ci din depărtări mai mari, li-s'a rebonificat o parte din speșele de călătorie, dându-li-se suma de 64 coroane.

La casă au binevoit a suprasolvi următorii domni: Gerasim Candrea, avocat în Brad 4 coroane; Ioan D. Șortan, paroh în Blăjeni 4 coroane; Ioan Împărat, Aron Roman, diacon în Luncoiu-de-sus, N. Selegean, teolog absolut și învățator în Hărăgani, Ioan Fugăță, paroh în Luncoiu-de-jos, Nicolau Florea, par. în Rîșca, Alex. Kugel, comerciant în Brad, Lazar Pârva, plugar în Brad, Petru Giurgiu, inv. în Crăciunești, Crăciun Balanț, econom în Brad, Abrah. Ștef, comerciant în Brad, Ioan Olariu, vicenotar în Băița, Marcel Moldovan, st. silv. în Băița, câte 1 coroană; Vasile Boneu, profesor în Brad și Nicolau Obădău, comerciant și proprietar în Brad, câte 3 coroane; Savu Stănilă, paroh în Ribița 2 coroane; Nicolau Mateiu, paroh în Uibărești 60 bani; Nicolau Popa, teolog în Hărăgani 40 bani; Vasile Irodenca, păpușar în Brad 20 bani.

Pentru răscumpărarea de bilete au binevoit a solvi onorații domni: Dr. Nicolau Oncu, avocat și director de bancă în Brad 5 cor.; Pamfilie Plăteș, notar în Mihăleni 10 coroane; Vodaș și Căitron, oficiali și Virgil Comșa, vicenotar în Cebea, câte 2 coroane; Petru Vărciu, comerciant în Crisciuri și Ioan Uibariu, invet, câte 1 coroană.

Atât domni cari au participat, cât și aceia, cari au suprasolvit și cari n'au pregetat a contribui pentru răscumpărarea de bilete, binevoiască și pe calea aceasta a primi cea mai vie mulțumită în numele bravei tinerimi din Zarand și jur, care mai ales de doi ani lucră cu cel mai mare zel, desconsiderând orice pedeci, osteneală, sacrificiu, numai ca umanitara instituțiune *„Masa studenților”*, de o mare însemnătate la gimnaziul român gr.-or. din Brad, să se poată pune în activitate în timpul posibil mai scurt.

Onoratul public românesc, care a spriginit cu multă dragoste această instituțiune, poate lua cu bucurie act, că fondul dela finea anului 1899 până la finea anului 1900, într'un an, a crescut dela 219 coroane la suma de 1780 cor. afară de sumele ce au să încurgă dela un mare număr de membri înscriși.

Și cu această ocaziune în numele tinerimii din Zarand și jur, rog pe toți Românii de bine să nu-și uite de *„Masa studenților”* din Brad, să nu hesiteze a o sprigini, înscriindu-se ca membri ordinari, ajutători, pe viață sau fundatori, ca contribuenți și donatori, după-cum le dă mână, la înființarea reuniunii a tinerimii din Zarand și jur *„Masa studenților”* dela gimnaziul român gr.-or. din Brad.

II.

Dl Simeon Bulcu, preot ort. român în Somoskeș, cu adresa: „St. Dle! Încântați și noi de solidaritatea ce există și-a existat între studenții gimn. rom. din Brad, care solidaritate acum faptime s'a dovedit, vă rog să primiți și din partea mea taxele încasate spre acest scop, dorind ca D-zeu să vă ajute și și altele comune românești să ne urmeze exemplul — a trimis 14 coroane adunate dela următorii:

Simeon Bulcu, preot ort. român 3 coroane, Nicoară Suciu, episcop 60 bani, Mihail Leucuta, invetător 60 bani, Ioan Brănduș, jude com. 1 cor., B. Suhajda, notar 2 cor., George Herdelean, percept. 40 bani, Ioan Comșa, adj. not., Simeon Frențu, econom, Teodor Frențu, Ioan Popa, jur. com., Ioan Sas a Tomi, Petru Sas a Tomi, economi, Ioan Ghibu, preș. com. par., câte 40 bani; Petru Brănduș a Dihi, Simeon Tarcea, Vasile Buhailu, econ., Flore Flonta, Toma Sas Micu, Mihail Șerob, econ., Teodor Mărginean, jurat com., Mihail Ardelean, jur. com., Petru Ardelean, jur. com., Teodor Sas a lui Floare, Sim. Ghoară, Ioan Ardelean, câte 20 bani; Vasile Stegerea, gendarm 36 bani, Ambrosie Răju 24 bani, Lazar Cohn 60 bani.

Pentru interesul ce-l poartă și sprigul moral-material ce a oferit, primească marimimosul domn preot Simeon Bulcu, împreună cu cei-ce l'au ascultat glasul, cea mai simțită mulțumită în numele tinerimii din Zarand și jur.

Tot asemenea mulțumită binevoiască a primi și dl A. Căcinea, din Cil, care drept răscumpărare a feliicitărilor de Anul-Nou a trimis pentru *„Masa studenților”* suma de 3 coroane.

III.

Membrii noi.

La înființarea reuniunii a tinerimii *„Masa studenților”* dela gimnaziul din Brad s'au înscris:

a) *membri fondatori:* Ilustra familia Alexandru Mocsonyi, Birchig, cu 50 cor., și Ioan Onea, vicenot, Luncoiu-de-jos cu 50 cor;

b) *membri pe viață:* Vasile Boneu, profesor, Ioan German, invetător și catechet (Brad), Ioan Jurca, paroh gr.-or. (Cebea) și Militon Giurgiu (Brad), măcelar;

c) *membri ajutători:* Ilie Omătă, econom (Brad), d. șoarele Olimpia Omătă, Eufemia Giurgiu (Brad), Cornelii Murărescu, întreprinzător (Baia-de-Criș), Costan Indrieș, primar (Dobroț).

d) *membri ordinari:* D. șoara Grațela Gabor (Cereșul-sup), Ioan Petrișor, paroh (Ocisor), Ioan Uibariu, inv. (Crisciuri), Filip Tirica, măsar și Nicolau Tirica, zidar (Brad), Aurel Crișan, Alex. Făldău, Avram Năpău, Filip Șuguiaga, Sebastian Ciapa, toți pedagogi.

Atât Ilustra familie Mocsonyi, care cu inima-i nobilă și generoasă-i mână fără preget a jertfit mult pe altarul culturii noastre naționale și care nu și-a uitat nici de înființarea instituțiunii *„Masa studenților”* dela gimnaziul rom. gr.-or. din Brad, — cât și ceilalți domni și d-șoare, cari se întrec în a da nobilul sprigin, — ca recompensă spre bucuria sufletului lor primească în numele tinerimii cea mai simțită mulțumită, având mulți urmași!

Brad, 26 Ianuarie n. 1901.

În numele tinerimii din Zarand și jur:

Vasile Boneu,
profesor.

Cronica zilei.

Sibiu, 28 Ianuarie n. 1901.

Pentru abonenți. Rugăm pe on. abonenți de până acum ai ziarului nostru, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, să binevoiască a-l reînnoi cât mai în grabă, ca să nu fim siliți a le sista espedarea ziarului.

Hymen. Dl Valeriu Giurgiu, candidat de preot gr.-cat. s'a fidanțat cu gentila d-șoară Victoria Constanța Popoviciu, fiica dlui protopresbiter gr.-cat. din Lugoj, dl George Popoviciu. Felicitările noastre!

Parastas. În 31 Decemvrie n. s'a servit parastas în biserica gr.-cat. din Feneșul-săseș pentru odihna sufletului răposatului în Domnul Ladislav Vajda ca unui dintre binefăcătorii aceluia sfânt lăcaș în care l'a s'a servit parastasul. Tot în aceeași biserică s'a servit parastas pentru răposatul în Domnul Ioan Rus, care a lăsat 100 fl. pe seama școalei din loc, ca din interesul aceluia să se cumpere în tot anul cărți școlare pentru copiii săraci de școală. De Dumnezeu, ca acești mecenai să aibă mulți imitatori. „Cine dă, lui își dă.”

Invitare. P. T. membri din comitetul central al *„Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”* sînt poțiti la ședința comitetului, ce se va ține Joi, în 31 Ianuarie n. c., la orele 6 seara, în localul *„Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”*.

Statute aprobate. Ministrul de interne, după lungi urgități, în fine a aprobat statutele noiei Reuniuni române de lectură din Timișoara. Astfel Reuniunea și-a început activitatea.

Invitare. Subscriși invită pe Duminecă, în 3 Februarie n. 1901 la sortirea de obiecte a tombolei aranjate de Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Sănel pentru decorarea bisericești, ce se va începe seara la 6 ore, după care va urma petrecere cu joc în edificiul școalei din Sănel. Atât la sortire, cât și la petrecere are intrare liberă care poate dovedi că a cumpărat losuri, ear' pentru cei cari n'au cumpărat losuri e satorită ca taxă de intrare 1 coroană de persoană. Invitări speciale nu se fac. Aceia, cari au primit losuri și n'au răspuns, să grăbească a trimite sau prețul losurilor sau losurile. Sănel, 23 Ianuarie n. 1901. Maria Vlăssă, presidentă. Vasile Smigelschi, secretarul reuniunii.

Nou furt în Vatican. Precum se anunță din Roma, hoți necunoscuți au furat din Vatican niște relicvii foarte rare și prețioase. Papa a însărcinat poliția Vaticanului cu eruarea hoților.

Zilele trecute comitetul fundației Gozdu, a ținut o ședință în Budapesta, dezbătând chestiunile pendentă fundației.

Aflăm de aceasta printr-un Mörizt dela Magyar Szó, și-a eșit din sărite și dă în vileag următoarele:

În preajma nouelor alegeri, Românii din patrie fac mari pregătiri, ca să poată intra în activitate cu toată puterea. Pentru a stabili ținuta Românilor în viitor, deja de câteva zile decurg conferințe secrete în capitala țării.

Parte activă la aceste conventicole iau: Metropolitul Ioan Mețianu și suita lui, Ioan Goldiș, episcop și secretarul său, Parteniu Cosma, dir. „Albinei” și Iosif Gall, membru în casa magnaților. Széll Kálmán a fost reprezentat la această conferință secretă prin deputatul „Szerb”. Hotărârile conferinței ni-le propune „M. Szó” în numărul viitor.

Ține-te Mörizt, că vin Valahii!

Decorarea unui comerciant ardelean, dl. Nicolae Mircea, originar din Cața, șeful cunoscutului local: „Caru cu bere” al fraților Mircea din București, a fost decorat de către M. Sa Carol Regele României cu Coroana României în grad de cavaler. Decorarea tinereului comerciant ardelean a făcut o bună impresie în toate cercurile bucureștene, căci ea s-a câștigat prin muncă cinstită și nu prin protecție. Ne bucurăm și noi de această răsplătă binemeritată, cu atât mai mult, că frații Mircea se numără între acei fruntași Ardeleni, cari nici-odată nu-și uită leagănul familiei lor.

Neorolog. Octavia Barițiu și soțul Dr. Alexiu Bogdan, ca fiică și ginere, în numele lor și a numeroșilor conșanțeni cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, că mult iubitul lor părinte Octavian Barițiu, profesor în pensune la gimnasiul fundațional din Năsăud, după un morbo scurt și greu și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Joi, în 24 Ianuarie st. n. 1901, la 6 ore seara, în al 68-lea an al etății. Osemintele sumpului decedat s-au așezat spre repaus etern în cimiterul gr.-cat. din Năsăud Duminecă, în 27 Ianuarie st. n., la 3 ore p. m. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

W. Rothschild, șeful casei Roth-Schankfurt (I. M.) a murit în în etate de 73 de ani.

Artutul tinerimii academice se deslășește din Oradea-mare, cum ni-se va avea un splendid succes. Măneștii au un raport detaliat și impresii.

Guvernatorul Luxemburgului, Orban de Xivry, a fost ucis în Arlon în 26 Ianuarie. Ucigașul apoi s-a sinucis. El se cheamă Schneider și mai nainte fusese în funcție la Xivry.

Iarba flarelor. Un artist american, Harry Houdini, debutează de câteva vreme în Germania cu niște producțiuni cari uimesc lumea. Acest ciudat artist e legat cu lanțuri, lanțurile înfăcute cu lăcutul, și rămas un moment sub un ceareaf alb, ese deslegat. Poliția și membrii parchetului, înaintea cărora a dat artistul prima reprezentație, au rămas cu gura căscată în fața acestui ciudat meșteșug.

„Long-Tom” în Londra. Vestitul tun al vitezilor Buri, gloriosul Long-Tom a amuțit pentru vecie, nu mai varsă foc de moarte asupra inamicului. Englezii drept trofeu de glorie, l-au dus la Londra, unde va fi așezat în muzeul reliquilor de război. În fața Lady Smith-ului bubuind vestia gloria și învingerile Buriilor, ear’ astăzi a sursat un semnal de glorie pentru Englezi.

Atentat contra regelui Spaniei. Din Madrid sosesc telegrame, că în contra regelui Alfons al Spaniei, pe când acesta împreună cu mamă-sa făcea primăbarea cu lăcutul pe lacul parcului din Casa de Campo, făptuitor necunoscut a comis un atentat, dând trei împușcături asupra lui. Din fericiro micul rege a scăpat neatinș. Doi păzitori de ai parcului au fost arestați, ear’ sese scoși din slujbă. Poliției, care imediat a pornit cea mai aspră cercetare, încă nu i-a reușit să descopere pe adevăratul făptuitor.

O greșeală regretabilă s-a strecurat în nrul ultim la inseratul cu bilanțul „Arieșanei”. Capitalul băncii „Arieșana” nu este de 16.000 coroane, cum s-a tipărit din greșeală, ci de 160.000 coroane.

După conscripția cea nouă Regișamontana are 11.500 loc., Sighișoara 11.054 loc., Caransebeș 5147, Șimleul-Sălașului 4548, Oravița 4322, Fiume 27.787.

Numărul locuitorilor în Budapesta, este după conscripția cea nouă de 729.383 de suflete, dintre cari 16.000 sunt soldați. Dela 1896 până acum populația a crescut cu 111.527 de suflete.

Kruger operat. Operația, ce i-s-a făcut presidentului Kruger la ochi, în Utrecht, a reușit și veneratul bătrân earăși este sănătos.

Din pungășiile și sinuciderile patrioților. Bobis K. cassar la drumul de fer din Czegled, și-a făcut sfârșit vieții, pe care nu a prețuit-o mai mult, decât cu 800 coroane, ce le-a furat din cassă.

„Cavalerul fără frică și fără reproș”, dl. Ion Rusu Sărianul continuă și acum în foaia sa cu calumniile și bârfelile sale obicinuite. De vre-o 4 ani și mai bine își urmează dl. Rusu această meserie. În acest restimp a calumniat și bajocorit, în limbajul său de mahala, între alții pe toți aceia, cari grupați în jurul „Tribunei”, au lucrat și lucră cu desinteresare și dragoste de neam pentru binele și înaintarea poporului român. Scopul i-a fost și-i este același: a produce zavistie și a întuneca pe aceia, cu cari el nu se poate altcum măsura, urmând devisei sufletelor mici: bărfeste și calumniază, că se vor afla cel puțin unii, cari vor da crezământ vorbelor tale și o parte din calumniile se vor lega de cei calumniați.

Acum mai nou țința atacurilor sale neblejnice este dl. Iosif St. Șuluțiu și în special directorul ziarelor noastre.

Înainte, de Rusu, căci numai în chipul acesta poți deveni, d-ta, „cavalerul fără frică și fără reproș” o figură tipică de — bărfitor.

Un căpitan împușcat. În Gumbinnen, Prusia, căpitanul de cavalerie Krosigk, cu ocaziunea unui exercițiu, a fost împușcat de un soldat și imediat a căzut mort. Cine a fost ucigașul nu s-a putut încă descoperi. Interesant e, că contra căpitanului Krosigk s-a mai săvârșit un atentat, dar fără succes, și niciatunci nu s-a putut descoperi, cine a comis atentatul. Causa a fost prea marea strictețea a căpitanului față de soldați.

Moartea unui general celebru. Zilele trecute a murit în Roma, părăsit și în mare sărăcie, generalul Tibaldi, care a luat parte atât în luptele din 1848, cât și mai târziu în războiul germano-francez, distingându-se în apărarea Parisului. După războiul a fost judecat la moarte, judecată însă a fost schimbată în închisoare. 16 ani a pe trecut în Cayenne și din aceștia 5 pe insula dracului. I-a sucoes însă să fugă și să se întoarcă în patria sa. În Roma și-a petrecut zilele ultime, de cari în sfârșit l-a salvat moartea, trecându-l la cele eterne.

Pretutindenea urgișiți. În numărul trecut am publicat la „Vieța socială”, că la o petrecere din Sighișoara câțiva Români au jucat „osărdăse-ul”. Acestor domni de sigur trebuie să le crepe obrazul de rușine, când le vom spune, că la un bal din Fiume ținut în sala teatrului comunal s-a făcut chiar în contra jocului „Kör” (ciardas) cele mai vehemente demonstrații. După cum scrie ziarul „Agramer Tgbl.”, când început muzica să cânte „Kör-ul” unguresc, societatea din sala balului izbucni în protestări. Unii din dansatori întoarseră tabela pe care era scris „Kör” pe partea cealaltă. Muzica trebuia să cedeze și în locul ciardasului să cânte un vals. Între demonstranți au fost mai ales Italiani, cari, deși nu cunosc, ca din apropiere firea seminției arpadiene, totuși nuse pot însufleși pentru schimonositele jocuri ungurești. De ce nu s’ar prinde și de noi nițel sânge italian?

O nouă encyclică a Papei a fost împărțită între cardinali, ambasadorii și personajele mai înalte ale curiei papale. Papa provoacă pe toți catolicii, ca întrunindu-se într’un partid democrat-creștin, să lucreze și mai departe pentru ușurarea sorții muncitorilor și pentru deslășirea marilor probleme sociale.

Dare de seamă și mulțumită publică. Pentru trebuințele gimnasiului nostru rom. gr.-or. din Brad (masa studenților) au binevoit a dăruia următorii M. St. Domni: Dr. Teofil Bogdan 20 cor.; Vasile Ciuta, inv. 1 cor.; Filip Leuca, par. 2 cor.; Petru Călcianuri, adv. 5 cor.; Lazar Vraciu, comptabil 2 cor.; ziarul „Activitatea” din Orăștie 50 cor.; Un mecenat anonim tot din Orăștie în scopul completării gimnasiului nostru 50 cor. Primească toți binevoitorii dăruitori călduroasă mulțumită. Direcțiunea gimnasiului: Georgiu Părau, dir. gimn.

Avis. Ig. Hertz, librar în București, roagă pe onor. public să nu mai trimită bani cerându-i „Căldarul revistei” „Lumea Ilustrată”, de oare-ce nu mai are.

Pentru anul viitor însă va face un tiragiu cu mult mai mare, așa ca să nu mai rămână nimeni fără acest frumos și interesant Căldar.

La universitatea din Budapesta au fost în semestrul de vară al anului școl. 1899—1900 cu totul 5009 studenți. După statistica publicată de foile maghiare, dintre aceștia au fost 2224 de religione rom.-cat. 1573 israeliți, 121 gr.-cat, 152 gr.-or., 527 ref., 396 ev. lut. și 16 unitari — După aceeași „societate” Români au fost numai 85. Sârbi 88, Ruțeni 10, Croați 28. Din străinătate au fost numai 9 studenți. Dintre esamenale făcute în anul acesta 3234 au fost înconrate cu succes, ear’ 1729 nesuccese. — Ungurii sunt meșteri în statistică.

Universitatea din Glasgow a trimis deja invitațiile pentru sărbările jubileului de 450 ani dela întemeiere, la toate institutele mai înalte culturale din lume. Sărbările se vor ține în luna lui Iunie. Deja mai multe universități și academii de știință și-au anunțat participarea.

Domnișoare la universitate. Pe semestrul al doilea al anului acestuia s’au înscris la universitatea din Pesta și 83 de domnișoare, și anume 56 la facultatea filosofică și 27 la medicină. Între cele înscrise întâlnim și numele d-rei Brassoan Ana. — După cum vedem cele mai multe voesc să se facă profesoare.

Asta înseamnă la toată casa, că și în Ungaria domnișoarele sunt cuprinse de mare dragoste de învățatură.

CĂRȚI ȘI REVISTE.

A apărut:

A apărut nr. 25, cu data de 1 Ianuarie 1901, din cunoscuta publicațiune „Noua Revistă Română” pentru politică, literatură, știință și artă, cu următorul sumar foarte interesant și asupra căruia atragem atențiunea cetitorilor noștri:

Cronică politică și economică. — Paul Grecianu. — Proiectul de reformă generală a contribuțiilor directe. C. R. Ghebleșcu. — Suprimarea subprefecturilor. F. Robin. — Expoziția universală din Paris.

Critica literară. — Ovid Densusianu. — Poesia română în secolul al XIX-lea. S. Sanielevici. — Quo Vadis (roman din timpurile neroniene) de Henryk Sienkiewicz.

Literatură. — Arthur Gorovei. — Domnul Neculaiu (novelă). Radu D. Rosetti. — Drojdia (poesie). Cincinat Pavelescu. — Sonet.

Note și discuțiuni. — I. Tanovicanu. — Peatra porții cetății albe. Petru Crainic. — Socialismul român.

Miscarea literară și științifică. — Petru V. Haneș. — Cântarea României (de N. Iorga). — B. M. Mangăru. — Rostul vieții. — Cyrano. — Sirofe și apostrofe. — George Berea. — Condițiunea juridică și rolul social al femeii. — George G. Drăgănescu. — Drepturile și datorile femeii în timpul căsătoriei.

Revista revistelor: Convorbiri literare. Gazeta Săteanului. La Traditi. La carte postale ilustrată. La Jeune Picardie. România economică. — Suplement bibliografic, anunțuri.

„Convorbiri Literare” nr. 1, anul al 35-lea, cu următorul prețios conținut: Homer: Iliada, cântul III, de G. Murnu. — Regenerarea poporului român, de Dr. V. Babeș. — Obiectul și definițiunea geografică, de S. Mehedinți. — Filosofia lui La Fontaine, de Pompiliu Eliade. — O contribuție la istoria lui Mihail-Viteazul, de N. Iorga. — Ioan Rațiu, viața și operele lui Andrei Mureșanu, Blaj, 1900, de G. Bogdan-Duică.

„Cântarea României” cu următorul cuprins: 1. Studii făcute asupra ei. — 2. Edițiuni și texte, stabilindu-se adevărul text al ei. — 3. Cine-i autorul, stabilindu-se adevăratul autor, care nu e Bălcescu. Un interesant studiu de Petru V. Haneș, costă 1 leu.

ECONOMIE.

Un an din istoria unui grănar.

Doștat, în 22 Ianuarie 1901.

Dacă s’ar fi aflat dintre plugarii noștri și alții, cari s’au folosit de statutele pentru „grănariu” publicate în anul trecut în prețuita „Foaia Poporului” mult am dori, ca spre îndemnul și al altora, — să și de raporte în public despre rezultatul lucrării lor — între marginile acelor statute. —

Noi tot aceasta țință avându-o, ne rugăm, dacă credeți a fi folositor pentru cetitorii mult iubitei noastre foi, — să binevoiți a publica și raportul ce vi-l facem despre darea socotelei întempletate în 19 l. c. cu privire la sporul făcut în anul 1900 la grănariul nostru. —

Săntem deja membrii la acela 174 inși. Tasele anuale incurg foarte regulat. Astăzi, abia, după doi ani dela înființare, avem un capital în metr. de curuz 865.

Acest spor nu se datorește mult %, lor — cari într’adevăr sporind nici nu se iau — pentru-că dela grănar se imprumută membrii primăvara cu bucate în prețul cum aceea se vând în piața cea mai deaproape cu terminul de platire la toamnă, când cu suma încursă, fiind atunci bucatele lesne de a rindul, s’a cumpărat ear’ aproape îndoită sumă de metrete.

Așa oamenii de-a rindul lipsiți primăvara, află o binecuvântare că și-au în-

ființat acest grănar, pentru-că acum nu se îngloada în datorii pentru bucate la cămătari, cărora pe lângă prețul esagerat își mai vedeau și lucrul de peste vară, făcându-le tot după două metr. câte o zi de lucru pentru așteptarea prețului lor. Astăzi se folosesc dela grănariul lor și încă fără ceva percente, singur cu îndatorirea de a fi plători, despre ce noi nice nu ne plângem, ne-având până aici nici un cas de proces pentru neplătire.

O de ar înțelege cât mai curând plugarii noștri cât bine și ușurătate le poate aduce lor atari grănare. Batăr de-le-ar înființa fără amănare toate comunele.

Domnii preoți și învățători pună-se pe lucru. Nici noi la început nu ne prea însuflețiam, acum însă nădăjduim mult dela aceasta însofire.

În adunarea noastră generală ținută în ziua susnumită s’a mai luat un conclud foarte salutar și anume: Toți membrii s’au obligat ca pe viitor, la orice cas de moarte, în locul crucerului ce este în datină a-l da ca pomana fiecărui din cei de față să dea la fondul „Grănariului” de mort sub 10 ani 1 coroană, ear’ de cel peste 10 ani 2 coroane.

Această datină, ce se practicează în tot jurul ce folosea aduce, din praxă știu: băieții cari sunt cei mai mulți acolo la mormont cu crucerul primit aleargă la bolta, care în cele mai multe sate e a Jidanului, și îi dau pe bomboane, alții pe țigări. De aci încolo folosind acel cruce în scopul arătat va fi adevărată pomana și sporind capitalul la „Grănariu” vor zice următorii noștri: D-zeu erte păcatele celor-ce au făcut începutul.

Dar’ apoi câte datini nu mai sunt în poporul nostru, cu care spesează mult fără nici un scop, pe cari îndreptându-le și întrebându-le spre binele lor, ar ajunge departe...

Indemnați-vă și alții și urmați-ne.

Mateiu Crăciun.

Știri economice.

Mandate telegrafice internaționale se vor primi dela 1 Februarie a. c. la toate oficiile postale împreunate cu oficiu telegrafic de stat, unde se vor plăti și sumele trimise din străinătate.

Cai militari pentru privați. La 1 Martie n. a. c. se vor da în Sibiu 57 de cai de-al reg. 2 de husari pentru folosire la privați. Doritorii să-și adreseze rugărilor la cancelaria cadrului de întregire până la 20 Februarie a. c. cătră comanda reg. 2 de husari, alăturând și un certificat de avere.

Tirguri redeschise. Ministrul de comerț a permis, că în comunele Cincumare, Rechișdorf, Hundrubechiu și Hagfalău să se țina de nou tirguri de vite.

Esport de cai. De când au început războiul cu Burii, Englezii au cumpărat din Ungaria pentru armata lor 11.717 cai.

Esportul de rimători din România. Guvernul austriac a deschis granițele pentru esportul de rimători din România numai pentru Viena și pentru unele societăți de măcelari, patru la număr, cari au abatorii sistematice pentru tăiere.

Statistică agrară. Din întreagă suprafața Ungariei agrii ocupă 41.49%; pădurile 27.19%; pășunile 13.16%; țenățele 10.24%. — Ville cultivate ocupă 387.730 jug. cat. ear’ 190.763 jug. cat. sunt vii părăsite ori pustite. — Proprietățile cu circulațiune restrinse (moși fundaționale de fideicomis, bisericesti, etc.) sunt de 19.379.951 jug. cat. din cari în Croația-Slavonia 2.392.500 jug. cat., ear’ în Ungaria proprie 16.381.451 jug. cat.

Adăpatul vitei transportate pe tren. Ministrul de comunicațiune a dispus, ca vitele transportate cu trenul să fie numai odată adăpate în 24 ore.

Căile ferate ungare. Dela căile ferate au încassat statul în anul 1900 197½ milioane coroane, cea mai mare sumă, ce s’au obținut vre-odată.

MAI NOU.

Printul Grigorie Sturdza

a încetat din viață alaltăieri dimineață în palatul său din București, în etate de 85 ani.

Din public. *)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea producțiunii teatrale, ce s’a ținut în Hunedoara la 17 Noemvrie n. a. c. s’a constatat

un venit brut de cor.: 333.40

spese „ 148.04

venit curat cor.: 185.36

Au binevoit a suprasolvi următorii domni: Dr. Iuliu Bonts 8 cor.; Nicolae Dima 6 cor.; v. Id. Murășan 5 cor.; Petru Susman not. cerc. (Siloas) 3 cor.; Avram Radoița 2 cor. 20 bani; George Oprea, Alexandru Dima a Evuți, Simion Chirca, Otto Popovici, Nicolae Stoichița, v. d. Maria Muntean, Alexandru Rimbaș, Rudolf Christian (Viena), Albert Schuster, Nicolae Macrea, Constantin Dima, Jeszkely István, Nicolae Popescu, Daniil Bicsa, Rudolf Murășan, Frischholz Árpád, Zuckerberger Manó câte 2 cor.; Dr. August Dragits, Ioan Pop, Emil Socaciu (Govărdia), Ioan Toth, Petru Moisin, Nițu Dima și Paraschiva Tăban, câte 1 cor.; Nicolae Rimbaș jun. 60 bani și Ianș Vlad 40 bani.

Primească marinimoșii contribuitori și pe calea aceasta călduroasă noastră mulțumită pentru interesul ce-l arată bisericei noastre, căreia s’a destinat venitul curat susmenționat.

Hunedoara, Decemvrie 1900.

Comitetul aranțator.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă.

Bibliografie.

„Căldarul Poporului” pe 1901.

— Voc. din presă. —

Am amintit că „Căldarul Poporului” pe 1901, a fost bine apreciat din partea ziaristiceii noastre. Continuăm azi cu vocile de ziare asupra lui:

„Unirea”.

„Căldarul Poporului” pe 1901. Anul XVI. Sibiu, ediția Tipografiei, pag. 159 plus inseratele, preț 40 bani. Primul și cel mai bun Căldar pentru popor. Are și de astădată o mulțime de ilustrații frumoase, articli literari, poezii și „Răvașul” de pe anul expirat. Ca noutate are un gematim al apezemintelor românești din patrie: bisericile, școlile, reamintirile, băncile, însofiriile ș.a. Il recomandăm cu toată încrederea.

„Revista Ilustrată”.

„Căldarul Poporului”. A apărut Căldarul Poporului pe 1901, cel mai bun, mai ieftin și mai potrivit pentru trebuințele poporului român.

Preoții și învățătorii noștri dela sate ar face un lucru vrednic de laudă dacă ar recomanda Căldarul acesta la toți știutorii de carte din comunele lor. E un Căldar ce-i recunoscut de indispensabil pentru ori-ce casă românească.

Sosiți în Sibiu.

La 27 și 28 Ianuarie n. 1901.

Hotel „Imperatul Romanilor”: Dr. Haller, consilier minist. din Cluj; Petany, major din Brașov; Ljubinkovics, privatier din Zărnești; Endriș din Brünn, Gerasim din Câmpeni, Eberhardt din Solingen, Jakobsen, Fischer, din Viena, Naschitz, Némethy, Schwarz, Flusser, Kraut, Intkovits, din Budapesta, Klemm, fabricant din Cluj, Riess din Budapesta, Licht din Făgăraș, Rohlbaum din Praga, Hauser, Vary, Weiss, Fuchs, Juzom, Tsük, Kasper, Lunzer, Lehr, Sedlacek, din Viena, comercianți.

Hotel „Neuriner”: Schneider cu familia, locotenent din Brașov; Scharsach din Bistrița, Varnay din Bloesin, Fuchs din Budapesta, comercianți; Röster din Reghinul-săsăc, Miscuța din Sula, privatieri.

Hotel „Maltzer”: Nagy din Santova, Tokács din Vingar, proprietari; Lipp din Viena, Kohn din Seghedin, voiajori; Ruth cu fiica, inginer sup. din Căneni; Oprean, candidat de pred. din Tirnovața; Maroy, liferant de lemne din Salzburg.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Direcțiunea Leo Bauer.

Marți, 29 Ianuarie n. 1901.

DER ERBFÖRSTER.

Tragedie în 5 acte, de Otto Ludwig.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.